

Característiques pròpies de la recerca en l'àmbit jurídic

1. La diferència fonamental de la recerca en l'àmbit jurídic respecte d'altres àmbits del coneixement es el seu caràcter definit per l'existència d'una diversitat de sistemes jurídics autònoms. Es tracta, per tant, d'una recerca generalment limitada al propi sistema jurídic sense que tingui una dimensió universal. De totes maneres hi ha algunes àrees que presenten un grau de internacionalització més elevat: Dret internacional públic, Teoria i Filosofia del Dret, Dret internacional privat, Dret comunitari europeu o els estudis que utilitzen una metodologia de Dret comparat. Tanmateix, en aquestes matèries la perspectiva des de la que s'analitzen les qüestions internacionals continua essent, per regla general, la del ordenament jurídic al que pertany l'investigador.

2. En l'àmbit dels estudis jurídics la recerca no està polaritzada en torn a articles publicats en revistes científiques. Sovint, aquestes revistes inclouen altres tipus de treballs, com són els comentaris i notes de legislació i jurisprudència o recensions extenses d'obres jurídiques.

Al marge de la producció científica publicada en revistes especialitzades, tenen una gran importància les monografies, així com els treballs publicats en obres col·lectives a vegades centrades en àmbits específics que han estat objecte de congressos, seminaris o col·loquis nacional o internacionals. Altres publicacions tenen un caràcter més miscel·lani, com són els treballs publicats en llibres homenatge.

3. En els estudis jurídics el caràcter de la recerca es pot mesurar no tan sols respecte als avenços en el coneixement adreçats a especialistes en la matèria si no també en funció de la presentació del problema i de les propostes de solució adreçades a una audiència més àmplia, inclosos els propis estudiants. Bona part de la recerca jurídica es una investigació per a la docència. Per tant cal avaluar també les obres generals que suposin nous enfocaments, els cursos especialitzats que són objecte de publicacions en col·leccions de prestigi reconegut i altres publicacions que tenen una funció sistematitzadora de textos legislatius i jurisprudencials.

4. Els criteris utilitzats per valorar la qualitat dels treballs en funció de les revistes i editorials en que s'han publicat només subministra un índex de qualitat *prima facie* que té un valor relatiu en el cas dels estudis jurídics. Tant com els indicis de qualitat de les publicacions caldria valorar l'aportació pel propi interessat de ressenyes i comentaries de que han estat objecte els seus treballs per part d'altres autors en revistes especialitzades. En els estudis jurídics caldria de forma complementària procedir a una avaluació directa del contingut del treball per part d'especialistes en la matèria. La importància de la contribució d'un estudi jurídic només es pot considerar en funció de l'estat de la qüestió en la bibliografia existent.

5. Cal establir una distinció en el volum de publicacions en relació a les diferents figures d'acreditació. En termes generals, en el cas d'un professor ajudant doctor, caldria considerar com a mínim indispensable la publicació d'una monografia resultat de la tesis doctoral. En les altres categories superiors, s'hauria d'exigir com a mínim, una segona monografia i un conjunt d'articles d'alt nivell.

Per altre banda, caldria distingir entre els requisits mínims per poder ser acreditat en alguna de les categories de professorat i els criteris per l'obtenció dels complements per mèrits de recerca dins de cada una d'aquestes categories.

Aquestes distincions entre les diverses figures de professorat son especialment rellevants quan es tracta de valorar altres activitats de recerca diferents a les publicacions, com poden ser les relatives a la direcció de projectes d'investigació obtinguts en convocatòries públiques o a la direcció de treballs d'iniciació a la recerca, en especial de tesis doctorals, les quals, en a la pràctica, solen reservar-se a les categories superiors del professorat

6. En l'àmbit dels estudis jurídics la recerca es essencialment individual i els seus resultats son objecte d'una presentació pel propi autor. De tota manera aquesta activitat es pot realitzar, i cada cop es més freqüent i aconsellable que es faci , en el marc d'un grup de recerca. En aquest cas convé que l'autoria estigui clarament identificada sense que sigui suficient, p.e., que l'interessat apareix-hi únicament, sense cap treball personal, com a coordinador del grup o director de la publicació de diversos treballs, ja que aquestes tasques son objecte d'avaluació per part d'altres instàncies de foment de la recerca. Un altre aspecte que cal tenir en compte a l'hora de valorar la recerca es el potencial del grup on ha estat realitzada i les facilitats de que ha disposat (recursos financers i bibliogràfics, beques, suport administratiu etc.)

7. En els estudis jurídics la transferència de coneixements i el impacte social de la recerca es diferent que en l'àmbit científic i tècnic. Normalment , llevat dels dictàmens que no es poden considerar pròpiament una activitat de recerca, la difusió del coneixement es realitza d'una manera directa en el propi àmbit investigador i docent i només d'una manera mediata arriba als centres de decisió normativa.

Núria Bouza Vidal. Universitat Pompeu Fabra (Barcelona)